

Звіт

за дослідженням роботодавців щодо оцінки

ОП «Цифровий соціум»

кафедри прикладної соціології і соціальних комунікацій

дизайн анкети – В.О. Болотова

збір даних – Л.М. Хижняк

аналіз даних – А.О. Калашнікова

Харків – 2025

У 2025 році опитування щодо магістерської освітньої програми **054 «Цифровий соціум»** було запропоноване роботодавцям; відповіді на нього надіслали 7 інформантів.

Галузь, у якій працює підприємство, компанія, організація	ІТ – 3 Наука, освіта – 2 Органи державного або муніципального управління – 2
Сектор	Державний – 3 Приватний – 4
Посада інформанта	Керівник підприємства, установи, організації, компанії – 2 Керівник підрозділу – 2 Фахівець – 3
Наявність випускників спеціальності СЦ ХНУ ім. В.Н. Каразіна серед працівників організації	Так – 2 Ні – 5
Намір у подальшому пропонувати роботу випускникам спеціальності СЦ ХНУ ім. В.Н. Каразіна	Так – 4 Важко відповісти – 3 Ні – 0

Загальна оцінка якості підготовки студентів за ОП СЦ представлена на Рисунку 1.

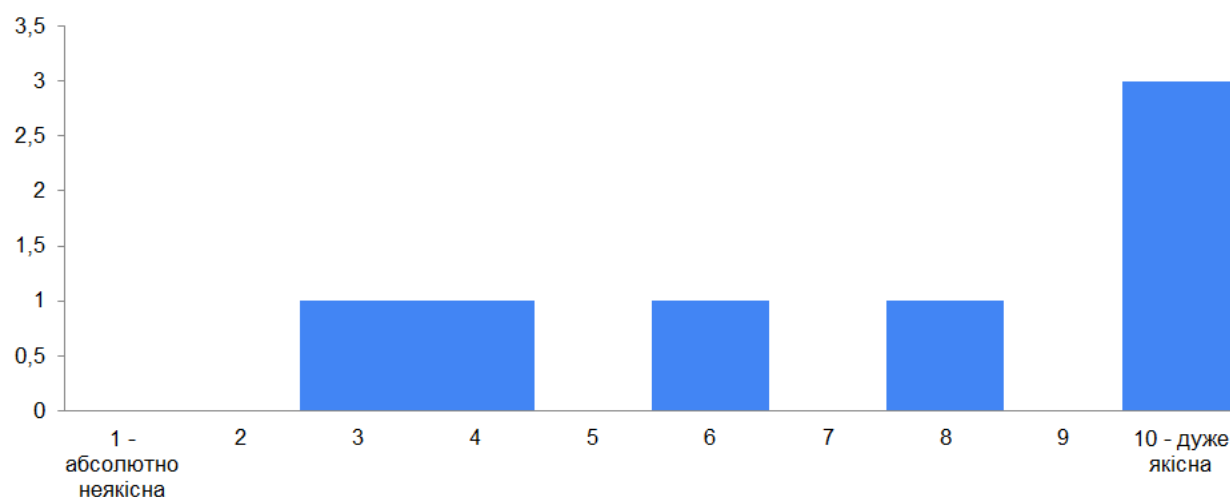

Рисунок 1. Відповіді на питання «Як загалом Ви оцінюєте якість підготовки випускників ХНУ за цією освітньою програмою за десятибальною шкалою, де «10» означає, що підготовка є максимально якісною, а «1» — абсолютно неякісною?»

Основним видом **залученості** роботодавців є надання рецензій / відгуків стосовно освітньої програми (6). Також згадані участь у проведенні практики (1), профорієнтаційних заходах (1) і участь у навчальному процесі (1). Один інформант не залучений жодним чином.

При цьому 4 із 7 опитаних ніяких пропозицій до змісту програми не робили, пропозиції 2 були повністю враховані, пропозиції 1 – враховані частково. Зрозумілість цілей та програмних результатів освітньої програми представлена на рис. 2.

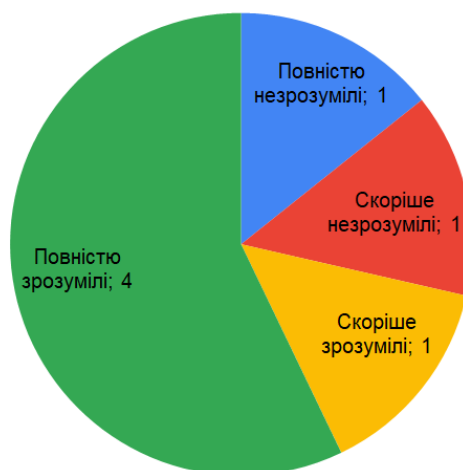

Рисунок 2. Відповіді на питання «Наскільки зрозумілими для Вас є цілі освітньої програми та програмні результати навчання за цією освітньою програмою?»

Оцінка відповідності освітньої програми вимогам ринку праці представлена у таблиці 1. Найвищий ступінь згоди тут із твердженням про те, що освітня програма забезпечує безпечні для життя та здоров'я умови (5 повністю згодні), також переважає згода у твердженнях «Навчання за освітньою програмою дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності» (4 різною мірою згодні) і «Форми та методи навчання за освітньою програмою відповідають студентоцентрованому підходу» (4 різною мірою згодні).

Високі ступені незгоди стосуються тверджень «Освітня програма дозволяє сформувати необхідні для професійної діяльності м'які навички (soft skills)» (4 різною мірою незгодні), «Освітня програма враховує потреби ринку праці» (3 різною мірою незгодні), «Освітня програма враховує сучасні тенденції розвитку спеціальності, галузі» (3 різною мірою незгодні). При цьому, однак, за останніми двома твердженнями також по 3 повністю згодні.

Такі результати свідчать про амбівалентність сприйняття програми роботодавцями: оцінки програми інформантами, які працюють у сфері освіти і науки, є позитивними, у той час як айтівці одноставно оцінюють відповідність програми сучасним вимогам їхньої галузі як недостатню.

Таблиця 1. Одновимірні розподіли згоди з твердженнями
Шкала від 1 до 5, де 5 – найвищий ступінь згоди з твердженням

	Повністю незгодні	Скоріше незгодні	У чомусь згодні, у чомусь ні	Скоріше згодні	Повністю згодні
Освітня програма враховує сучасні тенденції розвитку спеціальності, галузі	1	2	1	0	3
Освітня програма враховує потреби ринку праці	2	1	1	0	3
Освітня програма враховує інтереси та пропозиції роботодавців	1	1	2	1	2

Навчання за освітньою програмою дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності	1	1	1	1	3
Освітня програма дозволяє сформувати необхідні для професійної діяльності м'які навички (soft skills)	2	2	0	1	2
Форми та методи навчання за освітньою програмою відповідають студентоцентрованому підходу	1	1	1	2	2
Умови навчання за освітньою програмою є безпечними для життя та здоров'я студентів	1	0	1	0	5

Рівень практичної підготовки студентів та випускників освітньої програми влаштовує роботодавців: повністю – 3, скоріше – 1. Відповідь «Скоріше на влаштовує» обрали 2 опитаних, ще 1 не має належної інформації, щоб відповісти на це питання.

Пропозиції роботодавців із відповідними рішеннями розміщені у табл. 2.

Таблиця 2. Пропозиції роботодавців щодо покращення практичної підготовки студентів та випускників

Пропозиція	Можливі впровадження	Ризики впровадження
Запровадити курси в напрямку розвитку софт-скілів, також варто звернути увагу на дисципліни, які зможуть допомогти студентам у працевлаштуванні і важливим є те, щоб інформація та подані інструменти були узгоджені/впроваджені із фахівцями, які задіяні безпосередньо як фахівці в конкретній сфері. Крім того, необхідно продумати можливість реальних кейсів, які студенти зможуть продемонструвати в своєму портфоліо роботодавцю, як реальний досвід.	Чітко визначити мету ОП: ким саме будуть працювати ті, кого вона готує? Після цього залучити до перегляду програми фахівців із визначеної галузі	Зниження рівня теоретичної підготовки та «загальних навичок» Звуження профіля випускника

Ступінь залученості роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за освітньою програмою влаштовує роботодавців: повністю – 2, скоріше – 3, у чомусь влаштовує, у чомусь ні – 1, скоріше не влаштовує – 1.

Що стосується можливості підвищити залученість роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за освітньою програмою, то тут вони висловлюють такі думки (табл.3).

Таблиця 3. Пропозиції роботодавців щодо їх залученості до організації та реалізації освітнього процесу за освітньою програмою

Пропозиція	Можливі впровадження	Ризики впровадження
Для того, аби роботодавці прагнули бути залученими в освітні процеси, необхідно на	Запрошувати практиків на презентації	Зниження рівня теоретичної підготовки та «загальних навичок»

перших курсах навчання дати можливість роботодавцям спілкуватись із студентами та продемонструвати перелік дисциплін, які були вивчені студентами до цього часу і чим саме студенти можуть бути корисні роботодавцю	практичних завдань, які можуть бути їм цікавими Збільшити кількість реальних кейсів, коли реальне завдання дає роботодавець	Звуження профіля випускника (Стратегічний) Неможливість для випускників пристосовуватися до змін ринку праці, її характеру
Адресно інформувати потенційних роботодавців про конкретних здобувачів освіти, які мають найкращі досягнення в тих навичках, які є привабливими для роботодавців	Формування «списку вакансій» для випускників	Зниження якості підготовки за тими курсами, що не стосуються обраних роботодавцями навичок Посилення конкуренції серед студентів
Організація практики, зустрічі зі студентами, залучення до навчального процесу в якості спікерів	Збільшення представленості практиків в освітньому процесі	Ріст фінансових витрат на програму Зниження рівня теоретичної підготовки та «загальних навичок»

3 із 7 людей не бачать недоліків у сучасній ОП, 4 – бачать. Пропозиції щодо покращення програми представлені у табл. 4.

Таблиця 4. Пропозиції роботодавців щодо покращення ОП

Пропозиція	Можливі впровадження	Ризики впровадження
Вдосконалювати відповідно до нових викликів. Формувати у здобувачів ОПП здатності розробки проєктів з проблем розвитку молоді та сімей у цифрову епоху	Збільшення частки проєктного навчання	Зниження рівня теоретичної підготовки та «загальних навичок»
Не є зрозумілою ціль отримання даних навичок. В разі подальшої роботи в сфері проєкт-менеджменту студенти за даною ОПП отримують знання, які навряд можна задіяти на практиці. В цілому незрозуміло, в якій саме сфері можна користуватися набутими на ОП знаннями та навичками	Чітко визначити мету ОП: ким саме будуть працювати ті, кого вона готує? У відповідності до цього переглянути перелік курсів ОП	Перевизначення навчального навантаження для викладачів через зміну курсів Фінансові та часові витрати через необхідність залучення практиків та/або перепідготовки наявного викладацького складу
У змісті програми звернути більше уваги на питання цифрової нерівності, цифрової виключеності, трансформації соц. структури та соц. інститутів в умовах цифровізації, питання цифровізації економічних та політичних відносин, культурні	Додати зазначені курси до переліку дисциплін за вибором	Переважаючі теоретичних курсів у програмі Зниження рівня практичної підготовки

втрати у цифровому суспільстві, особливості формування особистості в цифровому соціумі, життєвих стратегій в ньому, специфіку соціальної взаємодії в цифровому суспільстві. Можливо додати ОК щодо методології соціологічних досліджень цифрового соціуму		
Включення до навчальних дисциплін питання щодо управління зайнятістю в цифрову епоху	Додати зазначений курс до переліку дисциплін за вибором	Переважання теоретичних курсів у програмі
Як на мене, треба чітко виділити, ким можуть працювати люди з цією освітою. Я бачу 2 опції: 1. Це проджект-менеджери. Які налагоджують відносини всередині команди розробників, особливо, якщо вона мультикультурна. В цьому випадку треба знати про основні ролі, методи та підходи, якими керується команда. І знання психології, культурології 2. Такі собі аналітики, які на першому етапі зустрічаються з клієнтами, у яких є ідея створити сайт/застосунок. І консультують, які фічі були б більш доречні. Теж психологія, культурологія, економіка	Чітко визначити мету ОП: ким саме будуть працювати ті, кого вона готує? У відповідності до цього переглянути перелік курсів ОП	Перевизначення навчального навантаження для викладачів через зміну курсів Фінансові та часові витрати через необхідність залучення практиків та/або перепідготовки наявного викладацького складу
На мою думку, дисциплін, які стосуються саме цифрового напрямку і технологій – мало в освітній програмі	Додати практичні курси, які стосуються використання затребуваних цифрових технологій	Зниження рівня теоретичної підготовки та «загальних навичок»

Висновки

ОП «Цифровий соціум» потребує чіткого визначення цільового сегменту роботодавців, на який орієнтується: якщо це програма, випускники якої, за планом, мають працювати у галузях освіти і науки, то програма наразі відповідає цьому; якщо ж передбачається, що випускники програми працюватимуть в ІТ, то програма потребує осучаснення та конкретизації її мети у відповідності до потреб саме цього ринку праці.

При цьому, оскільки це програма магістерського рівня, вона, безперечно, має не втратити дослідницьку і наукову складові. Однак рекомендується розглянути варіанти залучення

роботодавців до перегляду змістового наповнення ОП, залучення практиків із визначеної галузі до гостьових лекцій та семінарів, презентацій проєктів, тощо.